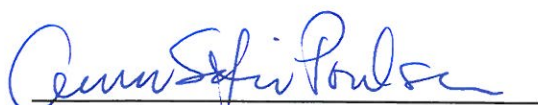

Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S

Skansevej 2
3700 Rønne
CVR-nr. 31 81 62 11

Årsrapport for 2018

Årsrapporten er fremlagt og godkendt på koncernens
og moderselskabets ordinære generalforsamling den
27. maj 2019

Anna Sofie Poulsen
dirigent

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 og resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter samt af koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og selskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og for koncernens og selskabets finansielle stilling.

Rønne, den 10. maj 2019

Direktion

Rasmus Sieremann Christensen
adm. direktør

Claes Leisgaard Graff
direktør

Bestyrelse

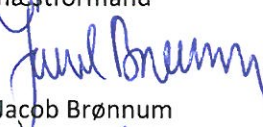
Lars Bentzon Goldschmidt
formand

Maike Vang Fiil

Anne Thomas
næstformand

Jacob Brønnum

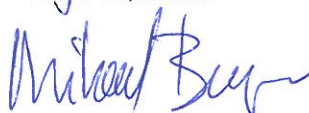
Ulla Röttger

Carsten Scheibye

Brian Kofoed

Mikael Benzou

Kenn Rahbek Olsson
medarbejderrepræsentant

Poul Christian Richardt Bloch
medarbejderrepræsentant

Jørn Hansen Westh
medarbejderrepræsentant

Sven-Erik Pedersen
medarbejderrepræsentant

Indholdsfortegnelse

	Side
Påtegninger	
Ledelsespåtegning	1
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	2
Selskabsoplysninger	5
Koncernoversigt	6
Hoved- og nøgletal	7
Ledelsesberetning	8
Koncern- og årsregnskab	
Resultatopgørelse 1. januar - 31. december 2018	13
Balance 31. december 2018	14
Egenkapitalopgørelse	18
Pengestrømsopgørelse 1. januar - 31. december 2018	20
Anvendt regnskabspraksis	21
Noter til årsrapporten	31

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejeren i Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, anvendt regnskabspraksis og noter for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og koncernens og moderselskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernens og koncernens og moderselskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet" (herefter benævnt "regnskaberne"). Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav.

Fremhævelse af forhold i regnskabet

Vi henleder opmærksomheden på note 1 om særlige poster. Notens beskriver den ændring, der i 2018 er sket til regnskabsmæssige skøn for opgørelse af udskudt skat vedrørende anlægsaktiver og den deraf afledte opkrævningsret eller tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalingen i dattervirksomhederne Bornholms Spildevand A/S, Bornholms Vand A/S og Bornholms Varme A/S, som følge af dommen i Højesteret af 8. november 2018 vedrørende vandselskabers skattemæssige forhold.

Vores konklusion er ikke modificeret vedrørende dette forhold.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde regnskaberne uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskaberne som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af regnskaberne.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskaberne, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og koncernens og moderselskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskaberne, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskaberne omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskaberne er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskaberne eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskaberne og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Aarhus, den 10. maj 2019

ERNST & YOUNG

Godkendt revisionspartnerselskab

CVR-nr. 30 70 02 28

Claus Hammer-Pedersen

statsaut. revisor

mne21334

Michael N.C. Nielsen

statsaut. revisor

mne26738

Selskabsoplysninger

Selskabet	Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S Skansevej 2 3700 Rønne Telefon: 56900000 CVR-nr.: 31 81 62 11 Regnskabsperiode: 1. januar - 31. december 2018 Hjemsted: Bornholm
Bestyrelse	Lars Bentzon Goldschmidt, formand Anne Thomas, næstformand Ulla Röttger Maïke Vang Fiil Jacob Brønnum Carsten Scheibye Brian Kofoed Mikael Benzon Kenn Rahbek Olsson, medarbejderrepræsentant Poul Christian Richardt Bloch, medarbejderrepræsentant Jørn Hansen Westh, medarbejderrepræsentant Sven-Erik Pedersen, medarbejderrepræsentant
Direktion	Rasmus Sielemann Christensen, adm. direktør Claes Leisgaard Graff, direktør
Revision	ERNST & YOUNG Godkendt Revisionspartnerselskab Værkmestergade 25 8000 Aarhus C

Koncernoversigt

Moderselskab

Bornholms Energi og Forsyning
Holding A/S
Nom. DKK 10.001.000

Konsoliderede dattervirksomheder

100% Bornholms Energi A/S
Nom. DKK 1.000.000

100% Bornholms El-Produktion A/S
Nom. DKK 5.000.000

100% El-Net Øst A/S
Nom. DKK 10.000.000

100% Bornholms Energi og Forsyning
A/S
Nom. DKK 502.000

100% BOKRAFT A/S
Nom. DKK 1.000.000
(Afhændet 31. December 2018)

100% Bornholms Vand A/S
Nom. DKK 5.000.000

100% Bornholms Varme A/S
Nom. DKK 500.000

100% Bornholms Spildevand A/S
Nom. DKK 10.000.000

Hoved- og nøgletal

Set over en 5-årig periode kan koncernens og moderselskabets udvikling beskrives ved følgende hoved- og nøgletal:

	Koncern				
	2018	2017	2016	2015	2014
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Hovedtal					
Nettoomsætning*	299.934	643.600	383.565	364.611	390.856
Resultat af ordinær primær drift	-117.326	31.048	35.194	40.670	30.830
Resultat af finansielle poster	-18.851	-18.706	-18.327	-18.799	-23.697
Årets resultat*	25.475	-119.873	12.271	7.339	17.348
Balance					
Balancesum	3.016.112	3.156.808	3.127.446	2.945.393	2.725.745
Investering i materielle anlægsaktiver	-106.973	-184.850	-291.581	-201.279	-159.030
Egenkapital	1.786.435	1.755.989	1.876.585	1.873.638	1.875.652
Nøgletal					
Overskudsgrad	-39,1%	4,8%	9,2%	11,2%	7,9%
Afkastningsgrad	-3,8%	1,0%	1,2%	1,4%	1,1%
Soliditetsgrad	59,2%	55,6%	60,0%	63,6%	68,8%
Forrentning af egenkapital	1,4%	-6,6%	0,7%	0,4%	0,9%

*Nettoomsætningen er for 2017 og 2018 væsentligt påvirket af særlige forhold, som er beskrevet i note 1 i årsregnskabet.

Nøgletallene er udarbejdet i overensstemmelse med Finansforeningens anbefalinger. Der henvises til definitioner i afsnittet for anvendt regnskabspraksis.

Ved ændring af anvendt regnskabspraksis og væsentlige fejl er der foretaget tilpasning af sammenligningstal for 2016, mens sammenligningstal for 2014 til 2015 er ikke tilrettet. Der henvises til omtale heraf i afsnittet for anvendt regnskabspraksis.

Ledelsesberetning

Koncernens væsentligste aktiviteter

Bornholms Energi og Forsyning A/S er en multiforsyningsvirksomhed, der er 100% ejet af Bornholms Regionskommune. Koncernens formål er at drive henholdsvis el- og varmeproduktionsvirksomhed, elnetvirksomhed, elhandelsvirksomhed samt vand-, spildevand- og varmforsyningsvirksomhed og anden virksomhed, som har tilknytning hertil, og som kan udøves inden for rammerne af lovgivningen, herunder kommunalfuldmagten.

Usædvanlige forhold, som har påvirket årsregnskabet

I 2018 er der flere usædvanlige forhold, som har påvirket årsregnskabet:

Skattesag i vandsektoren

Som beskrevet i årsregnskabet for 2017 har der verseret en sag om de skattemæssige forhold for selskaber i vandsektoren med effekt på Bornholms Vand A/S og Bornholms Spildevand A/S, samt med afsmittende på de skattemæssige forhold for Bornholms Varme A/S.

Højesteret har i domme af den 8. november 2018 i to pilotsager afgjort, at de myndighedsfastsatte standardpriser kan anvendes som de skattemæssige indgangsværdier på vandselskabers anlægsaktiver. Hermed blev Skattestyrelsens (tidligere SKAT) hidtidige praksis, hvor Skattestyrelsen har fastsat vandselskabers skattemæssige indgangsværdier på anlægsaktiver ud fra en tillempet DCF-model, underkendt. Afgørelserne i Højesteret er det endelige punktum i et langstrakt forløb, hvor koncernen og branchen har ført sager mod Skattestyrelsen i Landsskatteretten, Landsretten og Højesteret.

På baggrund af de klare og entydige domme i Højesteret mangler nu alene realitetsbehandling af selskabernes skattemæssige indgangsværdier og historiske selvangivelser. Koncernen har kunnet opgøre selskabernes skattemæssige konsekvenser efter afgørelserne i Højesteret uden betydelig usikkerhed, selvom selskabernes historiske selvangivelser endnu ikke er realitetsbehandlet af Skattestyrelsen.

I koncernregnskabet for 2018 er skatten således opgjort med udgangspunkt i de myndighedsfastsatte standardpriser som skattemæssige indgangsværdier på selskabernes anlægsaktiver.

Da der er stor forskel på de myndighedsfastsatte standardpriser og værdierne iht. Skattestyrelsens tillempede DCF-model, er de skattemæssige indgangsværdier øget betydeligt. Det har medført, at udskudt skat er reduceret, og at en eventuel tidligere betalt selskabsskat vil blive tilbagebetalt.

På baggrund heraf er den udskudte skat og den tilsvarende opkrævningsret, der blev indregnet i årsregnskabet for 2017, tilbageført. Posterne blev indregnet i årsregnskabet for 2017 på baggrund af bedste viden på dette tidspunkt, baseret på at Skattestyrelsen havde fået medhold i både Landsskatteretten og Landsretten.

Tilbageførsel af udskudt skat og den tilsvarende opkrævningsret er ændrede regnskabsmæssige skøn, hvorfor tilbageførslerne er sket ved indregning i resultatopgørelsen. Som følge heraf er opkrævningsretten på 187.395 t.kr. tilbageført i "nettoomsætning", mens udskudt skat på 187.395 t.kr. er tilbageført i "skat af årets resultat".

Ledelsesberetning

Datterselskaberne Bornholms Vand A/S, Bornholms Spildevand A/S og Bornholms Varme A/S er med afgørelserne i Højesteret fortsat skattepligtige, men har en betydeligt forbedret skattebase baseret på de historiske anlægsaktiver. Sandsynligheden for, at selskaberne i fremtiden vil realisere et skattemæssigt overskud og dermed en skattebetaling, er reduceret betydeligt, dog under forudsætning af at datterselskaberne fortsat er underlagt hvile-i-sig-selv-princippet, hvor indtægter og udgifter skal balancere.

Foranlediget af afgørelsen i skattesagen i vandsektoren, der har betydning for flere af de i koncernen sambeskattede selskaber, er der foretaget en revurdering af det tidligere indregnede udskudte skatteaktiv i datterselskabet El-Net Øst A/S. Skatteaktivet er nedskrevet til et beløb der modsvarer den del af skatteaktivet der forventes udnyttet indenfor en overskuelig fremtid. Årets nedskrivning herpå udgør 25.561 t.kr. som er indregnet under "skat af årets resultat".

Indregning af underdækning

Datterselskabet El-Net Øst A/S har i året udarbejdet en opgørelse, der udviser en akkumuleret underdækning på ca. 40.000 t.kr. Der er i året indregnet den del af den akkumulerede underdækning, hvor der er indgået aftale om afviklingsplan med Forsyningstilsynet jf. afgørelse af 30/9 2015, svarende til 35.000 t.kr. som er indregnet under "nettoomsætning". Skatteeffekten på 7.700 t.kr. er indregnet under "skat af årets resultat".

Frasalg af datterselskabet Biokraft A/S

I forbindelse med afhændelsen af aktierne i datterselskabet BOKRAFT A/S har ledelsen ud fra den opnåede salgpris vurderet, at genindvindingsværdien af selskabets produktionsanlæg er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Som følge heraf er produktionsanlægget, ud over årets ordinære afskrivninger, nedskrevet med 9.355 t.kr. i 2018, der er indregnet under "Af- og nedskrivninger".

Engangsindtægt vedrørende spildevand

I Bornholms Spildevand A/S er årets nettoomsætning positivt påvirket af en éngangseffekt på 5.100 t.kr. før skat som følge af ændret opkrævningsperiode for den del af selskabets spildevandskunder, hvor faktureringen varetages af en ekstern part på vegne af Bornholms Spildevand A/S. Skatteeffekten på 1.122 t.kr. er indregnet under "skat af årets resultat".

Udviklingen i aktiviteter og økonomiske forhold

Koncernens resultatopgørelse for 2018 udviser et overskud på t.kr. 25.475 sammenlignet med et underskud i 2017 på t. kr. 119.873. Koncernens balance pr. 31. december 2018 udviser en egenkapital på t.kr. 1.786.435 sammenlignet med en egenkapital i 2017 på t.kr. 1.755.989. Korrigeret for særlige poster jf. note 1, udviser koncernens resultatopgørelse for 2018 et overskud på t.kr. 29.113 sammenholdt med 23.803 t.kr. for 2017.

En del af koncernens overskud er omfattet af reglerne i vandsektorloven. Således kan overskud i datterselskaberne Bornholms Vand A/S og Bornholms Spildevand A/S ikke gøres til genstand for udlodning. Af koncernens samlede overskud for 2018 på t.kr. 25.475 er det dermed alene t.kr. 1.425 der er til ejers frie disposition.

Ledelsesberetning

Udover de ovenfor beskrevne usædvanlige forhold er koncernens økonomiske forhold påvirket af en verserende tvist imellem datterselskabet Bornholms El-Produktion A/S og Rønne Varme A/S, som aftager hele varmeproduktionen fra Bornholms El-Produktion A/S' centrale kraftvarmeværk i Rønne. I december 2017 opsagde Bornholms El-Produktion A/S varmeaftalen med Rønne Varme A/S. Aftalen løb herefter i yderligere 2 år og der blev indledt forhandlinger om indgåelse af en ny varmeaftale. I forbindelse med fakturering af den producerede mængde for januar 2018 blev det af Rønne Varme A/S meddelt, at de ikke ville betale dele af de fakturerede omkostninger. Dette gjorde sig også gældende for de efterfølgende fremsendte fakturaer, hvorfor selskabet ophævede kontrakten med Rønne Varme A/S grundet misligholdelse.

Baggrunden for den manglende betaling fra Rønne Varme A/S skyldes en tvist om, hvilke omkostninger og hvor stor en andel af omkostningerne ved produktionen der kan indregnes ved fakturering af varmeleverancen. Bornholms El-Produktion A/S har som følge af tvisten anlagt en voldgiftssag overfor Rønne Varme A/S med krav om betaling. Voldgiftssagen behandles i voldgiftsinstituttet i 2019.

På balancedagen 31. december 2018 udgør det ubetalte tilgodehavende hos Rønne Varme A/S i størrelsesordenen 16 mio. kr. (Det ubetalte tilgodehavende hos Rønne Varme A/S udgør pr. 31. marts 2019 i størrelsesordenen 26 mio. kr.). På baggrund af en ekstern juridisk vurdering er der ikke vurderet behov for at nedskrive værdien af tilgodehavendet i årsregnskabet.

I 2017 blev investeringerne til udbygningen af varmeværket i Hasle samt etableringen af transmissionsledningerne til Nordlandet afsluttet. I forlængelse heraf er investeringerne til etablering af hovedledninger og stikledninger i Allinge, Sandvig, Sandkås og Tejn afsluttet i 2018, og alle tilmeldte forbrugere er i al væsentlighed blevet tilsluttet fjernvarmenettet. I slutningen af regnskabsåret er man blevet opmærksom på, at der kan være problemer med nogle af de såkaldte muffe, som er det element, der sammenslutter transmissionsledningerne til Nordlandet. Selskabet har i samarbejde med den eksterne entreprenør påbegyndt undersøgelsesarbejder for at klarlægge om der er problemer og i så fald omfanget heraf.

I 1. kvartal 2018 iværksatte selskabets ledelse en tilpasning af selskabets medarbejderstab med afskedigelse af 18 medarbejdere primært knyttet til koncernens aktiviteter inden for el-området og entreprise-projekter. Som følge af de indgåede fratrædelsesaftaler har tilpasningen først haft økonomisk effekt i løbet af 2. halvår 2018. Tilpasningen var blandt andet et resultat af overkapacitet efter afslutning af flere større anlægsprojekter.

Ledelsesberetning

Virksomhedens forventede udvikling, herunder særlige forudsætninger og usikre faktorer

For 2019 forventes der et lavere resultat end i 2018.

Udfaldet af den verserende voldgiftssag overfor Rønne Varme A/S kendes endnu ikke, og udfaldet heraf vil kunne påvirke resultatet for 2019 væsentligt samt eventuelt også værdiansættelsen af selskabets anlægsaktiver.

Der forventes ny eller ændret økonomisk regulering på flere af koncernens forretningsområder. Bl.a. på varmeområdet, hvor myndighederne har igangsat indledende arbejder med at indføre ny økonomisk regulering. Der er endnu usikkerhed om tidspunktet for implementering og den konkrete udmøntning af ny økonomisk regulering på varmeområdet ligesom der eksempelvis er usikkerhed om den konkrete udmøntning af den politiske aftale fra november 2018 om justeret økonomisk regulering af vandsektoren.

Beskrivelse af året resultat sammenholdt med tidligere udmeldte forventninger

Årets resultat for 2018 er højere end det forventede bl.a. som følge af engangsindtægter i datterselskabet El-Net Øst A/S vedrørende saldoafregning fra tidligere år m.m. på i alt ca. 3 mio. kr.

Særlige risici, herunder forretningsmæssige og finansielle risici

Driftsmæssige risici

Det er ledelsens vurdering, at koncernen ikke er disponeret for særlige drifts risici ud over almindeligt forekommende risici i de brancher, som selskabet opererer inden for.

Udfaldet af den verserende voldgiftssag overfor Rønne Varme A/S i Bornholms El-Produktion A/S kendes endnu ikke, og udfaldet heraf vil kunne påvirke resultatet for 2019 væsentligt.

Renterisici

Koncernen har ingen særlige renterisici. Koncernens rentebærende gæld er i al væsentlighed fastforrentet.

Virksomhedens påvirkning af det eksterne miljø og foranstaltninger til forebyggelse, reduktion m.v.

Der kan læses om koncernens påvirkning af det eksterne miljø i den lovpligtige redegørelse om samfundsansvar i henhold til Årsregnskabslovens § 99a, som kan læses på <http://www.beof.dk/csr>.

Lovpligtig redegørelse for samfundsansvar

Den lovpligtige redegørelse om samfundsansvar i henhold til Årsregnskabslovens § 99a kan læses på <http://www.beof.dk/csr>.

Lovpligtig redegørelse for det underrepræsenterede køn

Den lovpligtige redegørelse om mål og politikker for de underrepræsenterede køn i henhold til Årsregnskabslovens § 99a kan læses på <http://www.beof.dk/csr>.

Ledelsesberetning

Betydningsfulde hændelser, som er indtruffet efter regnskabsårets afslutning

Der er efter regnskabsårets afslutning ikke indtruffet begivenheder, som væsentligt vil kunne påvirke selskabets finansielle stilling.

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december 2018

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2018 t.kr.	2017 t.kr.	2018 t.kr.	2017 t.kr.
Nettoomsætning	2	299.934	643.600	0	0
Andre driftsindtægter		11.590	8.335	6.615	6.501
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer		-142.898	-136.487	0	0
Andre eksterne omkostninger		-82.573	-84.265	-4.163	-4.284
Bruttoresultat		86.053	431.183	2.452	2.217
Personaleomkostninger	3	-84.412	-80.520	-4.714	-4.162
Resultat før af- og nedskrivninger		1.641	350.663	-2.262	-1.945
Af- og nedskrivninger af materielle anlægsaktiver		-118.780	-314.529	0	0
Andre driftsomkostninger		-187	-5.085	0	0
Resultat før finansielle poster		-117.326	31.049	-2.262	-1.945
Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder		0	0	25.217	-120.397
Finansielle indtægter	4	10.785	11.538	10.204	11.142
Finansielle omkostninger	5	-29.636	-30.244	-7.609	-8.525
Resultat før skat		-136.177	12.343	25.550	-119.725
Skat af årets resultat	6	161.652	-132.216	-75	-148
Årets resultat		25.475	-119.873	25.475	-119.873
Resultatdisponering	7				

Balance 31. december 2018

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2018 t.kr.	2017 t.kr.	2018 t.kr.	2017 t.kr.
Aktiver					
Grunde og bygninger		164.618	171.519	0	0
Produktionsanlæg og maskiner		825.484	876.074	0	0
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		37.658	37.383	0	0
Distributionsanlæg		1.599.713	1.486.442	0	0
Materielle anlægsaktiver under udførelse		13.606	96.143	0	0
Materielle anlægsaktiver	8	2.641.079	2.667.561	0	0
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	9	0	0	1.931.041	1.899.261
Tilgodehavender i tilknyttede virksomheder	10	0	0	0	10.000
Andre tilgodehavender	10	109.305	116.137	87.150	92.596
Deposita	10	0	325	0	0
Lovbestemt opkrævningsret	10	0	177.035	0	0
Finansielle anlægsaktiver		109.305	293.497	2.018.191	2.001.857
Anlægsaktiver i alt		2.750.384	2.961.058	2.018.191	2.001.857

Balance 31. december 2018 (Fortsat)

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2018 t.kr.	2017 t.kr.	2018 t.kr.	2017 t.kr.
Aktiver					
Råvarer og hjælpematerialer		39.084	41.409	0	0
Varebeholdninger		39.084	41.409	0	0
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		47.798	35.434	0	0
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		0	0	1.916	50
Andre tilgodehavender		33.899	23.384	960	8.266
Tilgodehavende hos Bornholms Regionskommune	11	2.900	5.338	0	0
Udskudt skatteaktiv		0	0	490	525
Periodeafgrænsningsposter	12	16.323	18.058	65	61
Underdækning og opkrævningsret vedr. klimatilpasning	13	82.692	47.363	0	0
Tidsmæssige forskelle i forbrugerbetaling		0	12.610	0	0
Tilgodehavender		183.612	142.187	3.431	8.902
Likvide beholdninger		43.032	12.154	0	0
Omsætningsaktiver i alt		265.728	195.750	3.431	8.902
Aktiver i alt		3.016.112	3.156.808	2.021.622	2.010.759

Balance 31. december 2018

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2018 t.kr.	2017 t.kr.	2018 t.kr.	2017 t.kr.
Passiver					
Virksomhedskapital	14	10.001	10.001	10.001	10.001
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode		0	0	614.983	522.202
Overført resultat		1.756.434	1.725.988	1.141.451	1.203.786
Andre reserver		20.000	20.000	20.000	20.000
Egenkapital		1.786.435	1.755.989	1.786.435	1.755.989
Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser	15	12.619	13.387	2.228	2.388
Hensættelse til udskudt skat	16	3.764	164.014	0	0
Hensatte forpligtelser i alt		16.383	177.401	2.228	2.388
Gæld til realkreditinstitutter		40.049	42.092	0	0
Kreditinstitutter		807.641	739.008	51.313	60.922
Leasingforpligtelser		2.631	5.223	0	0
Klimatilpasningsprojekter		11.087	13.054	0	0
Tilslutningsbidrag		39.445	35.781	0	0
Langfristede gældsforpligtelser	17	900.853	835.158	51.313	60.922

Balance 31. december 2018 (Fortsat)

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2018 t.kr.	2017 t.kr.	2018 t.kr.	2017 t.kr.
Passiver					
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	17	157.307	125.828	9.463	9.577
Banker		24.050	13.342	23.501	4.382
Bygge kredit		0	110.093	0	0
Leverandører af varer og tjenesteydelser		61.521	67.782	660	227
Gæld til tilknyttede virksomheder		0	0	146.464	176.993
Gæld til Bornholms Regionskommune		932	207	0	0
Sambeskatningsbidrag		0	0	145	239
Anden gæld		62.658	63.467	1.413	42
Periodeafgrænsningsposter		3.194	6.503	0	0
Overdækning		2.779	1.038	0	0
Kortfristede gældsforpligtelser		312.441	388.260	181.646	191.460
Gældsforpligtelser i alt		1.213.294	1.223.418	232.959	252.382
Passiver i alt		3.016.112	3.156.808	2.021.622	2.010.759
Finansielle instrumenter	18				
Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor	19				
Eventualposter m.v.	20				
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	21				
Nærtstående parter og ejerforhold	22				

Egenkapitalopgørelse

Koncern

	<u>Virksomheds- kapital</u>	<u>Overført resultat</u>	<u>Andre reserver</u>	<u>I alt</u>
Egenkapital 1. januar 2018	10.001	1.725.988	20.000	1.755.989
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi	0	6.373	0	6.373
Årets resultat	0	25.475	0	25.475
Skat af egenkapitalbevægelser	0	-1.402	0	-1.402
Egenkapital 31. december 2018	<u>10.001</u>	<u>1.756.434</u>	<u>20.000</u>	<u>1.786.435</u>

Egenkapitalopgørelse

Moderselskab

	Virksomheds- kapital	Reserve for nettoopskriv- ning efter den indre værdis metode	Overført resultat	Andre reserver	I alt
Egenkapital 1. januar 2018	10.001	522.202	1.203.786	20.000	1.755.989
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi	0	4.596	481	0	5.077
Nettoopskrivning afhændet virksomhed	0	62.968	-62.968	0	0
Årets resultat	0	25.217	258	0	25.475
Skat af egenkapitalbevægelser	0	0	-106	0	-106
Egenkapital 31. december 2018	10.001	614.983	1.141.451	20.000	1.786.435

Pengestrømsopgørelse 1. januar - 31. december 2018

	Note	Koncern	
		2018 t.kr.	2017 t.kr.
Årets resultat		25.475	-119.873
Reguleringer	23	128.655	278.661
Ændring i driftskapital	24	-25.985	29.549
Pengestrømme fra drift før finansielle poster		128.145	188.337
Renteindbetalinger og lignende		10.785	11.964
Renteudbetalinger og lignende		-29.636	-30.669
Pengestrømme fra ordinær drift		109.294	169.632
Modtaget selskabsskat		0	348
Pengestrømme fra driftsaktivitet		109.294	169.980
Køb af materielle anlægsaktiver		-106.973	-184.850
Tilgang finansielle anlægsaktiver m.v.		0	-13
Salg af materielle anlægsaktiver		9.739	10.402
Afdrag langfristede tilgodehavender		7.157	6.770
Salg af virksomhed		7.500	0
Pengestrømme fra investeringsaktivitet		-82.577	-167.691
Tilbagebetaling af gæld til kreditinstitutter		-28.924	-52.418
Nedbringelse af leasingforpligtelser		-4.561	-1.656
Tilbagebetaling af langfristet gæld i øvrigt		-3.476	-2.828
Optagelse af gæld til kreditinstitutter		24.854	55.124
Indgåelse af leasingforpligtelser		1.208	2.492
Modtaget tilslutningsbidrag		4.352	10.892
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet		-6.547	11.606
Ændring i likvider		20.170	13.895
Likvide beholdninger		12.154	9.122
Kassekredit		-13.342	-24.205
Likvider 1. januar		-1.188	-15.083
Likvider 31. december		18.982	-1.188
Likvider specificeres således:			
Likvide beholdninger		43.032	12.154
Kassekredit		-24.050	-13.342
Likvider 31. december		18.982	-1.188

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S for 2018 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store virksomheder i regnskabsklasse C.

I henhold til Årsregnskabslovens §86 stk. 4 udarbejdes der ikke pengestrømsopgørelse for moderselskabet.

Årsrapporten for 2018 er aflagt i t.kr.

Ændringer til præsentation og oplysninger

Som følge af de begivenheder, som er beskrevet i note 1 om særlige poster, er der sket ændringer til regnskabsmæssige skøn for opgørelse af udskudt skat vedrørende anlægsaktiver samt den deraf afledte opkrævningsret.

Opkrævningsretten på 187.395 t.kr. er tilbageført i "nettoomsætning", mens udskudt skat på 187.395 t.kr. er tilbageført i "skat af årets resultat".

Herudover har koncernen ændret klassifikation af visse omsætnings- og omkostningstyper i resultatopgørelsen. Sammenligningstallene er tilpasset den ændrede klassifikation. Ændringen har ikke påvirket årets resultat, egenkapitalen eller balancesummens størrelse.

Bortset fra ovennævnte områder er den anvendte regnskabspraksis uændret i forhold til sidste år.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder afskrivninger og nedskrivninger.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde koncernen og moderselskabet og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen og moderselskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Anvendt regnskabspraksis

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S og dattervirksomheder, hvori Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S direkte eller indirekte besidder mere end 50% af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse.

Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesidder, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem konsoliderede virksomheder.

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomheders dagsværdi af nettoaktiver og forpligtelser på anskaffelsestidspunktet.

Solgte eller afviklede virksomheder, indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til afståelsestidspunktet. Sammenligningstal korrigeres ikke for solgte eller afviklede virksomheder.

Dagsværdi

Dagsværdiansættelsen tager udgangspunkt i det primære marked. Hvis et primært marked ikke eksisterer, tages udgangspunkt i det mest fordelagtige marked, som er det marked, som maksimerer prisen på aktivet eller forpligtelsen fratrukket transaktions- og/eller transportomkostninger.

Alle aktiver og forpligtelser, som måles til dagsværdi, eller hvor dagsværdien oplyses, er kategoriseret efter dagsværdihierarkiet, som beskrevet nedenfor:

Niveau 1: Værdi opgjort ud fra dagsværdien på tilsvarende aktiver/forpligtelser på et velfungerende marked

Niveau 2: Værdi opgjort ud fra anerkendte værdiansættelsesmetoder på baggrund af observerbare markedsinformationer

Niveau 3: Værdi opgjort ud fra anerkendte værdiansættelsesmetoder og rimelige skøn foretages på baggrund af ikke-observerbare markedsinformationer.

Økonomisk regulering

Over-/underdækning

Koncernselskaberne Bornholms Vand A/S og Bornholms Spildevand A/S samt El-Net Øst er indtægtsrammereguleret efter vandsektorloven og elforsyningsloven. Bornholms Varme A/S er underlagt det særlige "hvile-i-sig-selv" princip i henhold til varmforsyningsloven. For alle selskaberne medfører reguleringen, at årets over- eller underdækning, opgjort efter nærmere fastsatte regler, skal tilbageføres eller kan opkræves hos forbrugerne ved indregning i efterfølgende års priser. Årets over- eller underdækning indregnes derfor i nettoomsætningen. Den akkumulerede over- eller underdækning efter lovens regler er udtryk for et mellemværende med forbrugeren, og indregnes i balancen under gæld eller tilgodehavender.

Anvendt regnskabspraksis

Tidsmæssige forskelle i forbrugerbetaling

Investeringen i grunde, bygninger, produktionsanlæg og andre anlæg indregnes i varmeprisen i henhold til varmforsyningslovens regler om afskrivning og henlæggelser og er udtryk for kundens finansiering af anlægsinvesteringer. I årsrapporten indregnes afskrivningerne over aktivernes forventede brugstid.

Tidsmæssige forskelle mellem indregning i varmeprisen og i årsrapporten udtrykker således enten en udskudt eller fremskudt betaling fra kunden i forhold til den regnskabsmæssige værdi, der vil udlignes over tid. Forskellene indregnes i balancen under henholdsvis tilgodehavender eller gæld.

Resultatopgørelsen

Segmentoplysninger

Der gives oplysninger på forretningssegmenter og geografiske markeder. Segmentoplysningerne følger koncernens regnskabspraksis, risici og interne økonomistyring.

Nettoomsætning

Nettoomsætningen måles til dagsværdien af det aftalte vederlag ekskl. moms og afgifter. Alle former for afgivne rabatter er fratrukket i nettoomsætningen. PSO og nettariffer ved elhandel indgår ikke i omsætningen.

Ændring i overdækning samt regulering af opkrævningsretten vedrørende udskudt skat er reguleret i nettoomsætningen.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer indeholder det forbrug af råvarer og hjælpematerialer, der er anvendt for at opnå årets nettoomsætning, herunder køb af el, flis, kul samt omkostninger til indvinding af vand, rensning af spildevand m.v.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes aktiviteter, herunder fortjeneste ved salg af materielle anlægsaktiver.

Andre driftsomkostninger

Andre driftsomkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes aktiviteter, herunder tab ved salg af materielle anlægsaktiver.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger til distribution, salg, reklame, administration, bygninger, tab på debitorer, drift og vedligeholdelse af ledningsnettet, pumpestationer m.v.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager, inklusive feriepenge og pensioner samt andre omkostninger til social sikring m.v. til selskabets medarbejdere. I personaleomkostninger er fratrukket modtagne godtgørelser fra offentlige myndigheder.

Anvendt regnskabspraksis

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af materielle anlægsaktiver.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Finansielle poster omfatter renteindtægter og -omkostninger, finansielle omkostninger ved finansiel leasing, amortisering af realkreditlån samt tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen mv.

Resultat af kapitalandele i dattervirksomheder

I modervirksomhedens resultatopgørelse indregnes den forholdsmæssige andel af de enkelte dattervirksomheders resultat efter skat efter fuld eliminering af intern avance/tab.

Skat af årets resultat

Modervirksomheden er omfattet af de danske regler om tvungen sambeskatning af koncernens danske dattervirksomheder. Dattervirksomheder indgår i sambeskatningen fra det tidspunkt, hvor de indgår i konsolideringen i koncernregnskabet og frem til det tidspunkt, hvor de udgår fra konsolideringen.

Modervirksomheden er administrationselskab for sambeskatningen og afregner som følge heraf alle betalinger af selskabsskat med skattemyndighederne.

Den aktuelle danske selskabsskat fordeles ved afregning af sambeskatningsbidrag mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster. I tilknytning hertil modtager virksomheder med skattemæssigt underskud sambeskatningsbidrag fra virksomheder, der har kunnet anvende dette underskud til nedsættelse af eget skattemæssigt overskud.

Årets skat, som består af årets aktuelle selskabsskat og ændring i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte i egenkapitalen.

Balancen

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Afskrivningsgrundlaget opgøres under hensyntagen til aktivets restværdi efter afsluttet brugstid og reduceres med eventuelle nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde. Afskrivningsperioden og restværdien fastsættes på anskaffelsestidspunktet og revurderes årligt. Overstiger restværdien aktivets regnskabsmæssige værdi, ophører afskrivning.

Ved ændring i afskrivningsperioden eller restværdien indregnes virkningen for afskrivninger fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssigt skøn.

Anvendt regnskabspraksis

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til brug. For egne fremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og løn.

Renteomkostninger på lån optaget direkte til finansiering af fremstilling af materielle anlægsaktiver indregnes i kostprisen over fremstillingsperioden. Alle indirekte henførbare låneomkostninger indregnes i resultatopgørelsen.

Kostprisen på et samlet aktiv opdeles i separate bestanddele, der afskrives hver for sig, hvis brugstiden på de enkelte bestanddele er forskellig.

Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider og restværdier:

	Brugstid
Bygninger	10-80 år
Ledningsnet til el, vand, spildevand og varme	30-100 år
Pumpestationer og forsinkelsesbassiner	20-50 år
Produktionsanlæg og maskiner	10-50 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-30 år

Fortjeneste eller tab ved salg af materielle anlægsaktiver indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter henholdsvis andre driftsomkostninger.

Restværdien fastsættes på anskaffelsestidspunktet og revurderes årligt. Overstiger restværdien aktivets regnskabsmæssige værdi, ophører afskrivning. Ved ændring i restværdien indregnes virkningen for afskrivninger fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssigt skøn.

I forbindelse med udskillelsen af Bornholms Vand A/S og Bornholms Spildevand A/S for Bornholms Regionkommune blev værdiansættelsen af overtagne materielle anlægsaktiver baseret på vandsektorloven, jf. lov nr. 469 af 12. juni 2009. Der eksisterer ikke et effektivt marked for selskabets tekniske anlæg. Værdiansættelsen af de overtagne materielle anlægsaktiver er derfor som udgangspunkt sket ved anvendelse af nedskrevne genanskaffelsesværdier i pris- og levetidskataloget, som udtryk for en estimeret dagsværdi af de tekniske anlæg.

Leasingkontrakter

Leasingkontrakter vedrørende materielle anlægsaktiver, hvor selskabet har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten (finansiel leasing), indregnes i balancen som aktiver. Aktiverne måles ved første indregning til opgjort kostpris svarende til laveste værdi af dagsværdi af det leasede aktiv og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse. Ved beregning af nutidsværdien anvendes leasingaftalens interne rente eller alternativt virksomhedens lånerente som diskonteringsfaktor. Finansielt leasede aktiver behandles herefter som virksomhedens øvrige anlægsaktiver.

Anvendt regnskabspraksis

Den kapitaliserede restleasingforpligtelse indregnes i balancen som en gældsforpligtelse, og leasingydelsens rentedel indregnes over kontraktens løbetid i resultatopgørelsen.

Alle øvrige leasingkontrakter er operationel leasing. Ydelser i forbindelse med operationel leasing og øvrige lejeaftaler indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid. Koncernens og moder samlede forpligtelse vedrørende operationelle leasing- og lejeaftaler oplyses under eventualposter mv.

Kapitalandele i dattervirksomheder

Kapitalandele i dattervirksomheder måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes indre værdi opgjort efter koncernens regnskabspraksis med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Kapitalandele i dattervirksomheder med regnskabsmæssig negativ indre værdi måles til kr. 0, og et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives, i det omfang tilgodehavendet er uerholdeligt. I det omfang modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække en underbalance, der overstiger tilgodehavendet, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser.

Nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder bindes som reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen, i det omfang den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen. Udbytter fra dattervirksomheder, der forventes vedtaget inden godkendelsen af årsrapporten for Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S, bindes ikke på opskrivningsreserven.

Finansielle anlægsaktiver

Lovbestemt opkrævningsret måles til kostpris eller en lavere nettorealiseringsværdi.

Betalte selskabsskatter anses i henhold til indtægtsreguleringen for vandselskaber (bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber § 23 stk. 4 nr. 4 og 5) som en omkostning, der justerer selskabets økonomiske ramme og dermed kan tillægges vandselskabets takster krone for krone. Den udskudte skat svarer til en forventet skattebetaling på sigt og dermed til en opkrævningsret hos selskabets forbrugere på en tilsvarende størrelse.

Værdiforringelse af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af materielle anlægsaktiver samt kapitalandele i dattervirksomheder vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse, ud over det som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Genindvindingsværdi er den højeste værdi af nettosalgspris og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelse af aktivet eller aktivgruppen og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Anvendt regnskabspraksis

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-metoden. Er nettorealisationseværdien lavere end kostprisen, nedskrives til denne lavere værdi.

Kostpris for handelsvarer samt råvarer og hjælpematerialer omfatter anskaffelsespris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Nettorealisationseværdien for varebeholdninger opgøres som salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der afholdes for at effektuere salget. Værdien fastsættes under hensyntagen til varebeholdningers omsættelighed, ukurans og forventet udvikling i salgspris.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris.

Der foretages nedskrivning til imødegåelse af tab, hvor der vurderes at være indtruffet en objektiv indikation på, at et tilgodehavende er værdiforringet.

Nedskrivninger opgøres som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender og nutidsværdien af de forventede pengestrømme, herunder realisationsværdi af eventuelle modtagne sikkerhedsstillelser. Som diskonteringsrentesats anvendes den effektive rente for det enkelte tilgodehavende eller portefølje.

Såfremt de hos forbrugerne opkrævede beløb er lavere end selskabernes indtægtsrammer, indregnes forskellen i balancen som et tilgodehavende i det omfang underdækningen forventes opkrævet.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under omsætningsaktiver, omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Klimatilpasningsprojekter

Klimatilpasningsprojekter indregnes i balancen, når projektet er godkendt af Forsyningssekretariatet. Der indregnes en forpligtelse samt en opkrævningsret på balancen. Disse poster måles som den til enhver tid budgetterede anlægssum for projektet. Løbende betalinger til projektet fragår den indregnede forpligtelse. Løbende opkrævninger hos forbrugerne fragår den indregnede opkrævningsret. Løbende driftsomkostninger og finansielle udgifter indregnes i resultatopgørelsen.

Anvendt regnskabspraksis

Egenkapital

Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode

Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode i moderselskabets årsregnskab omfatter nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder i forhold til kostpris.

Reserven kan elimineres ved underskud, realisation af kapitalandele eller ændring i regnskabsmæssige skøn.

Reserven kan ikke indregnes med et negativt beløb.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser omfatter pensionsforpligtelser til tjenestemænd. Hensatte forpligtelser indregnes, når selskabet som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at indfrielse af forpligtelsen vil medføre et forbrug af selskabets økonomiske ressourcer.

Ydelsesbaserede pensionsforpligtelser indregnes i balancen på baggrund af aktuarmæssig opgørelse af forpligtelserne og dagsværdierne af de tilhørende pensions-aktiver. Aktuarmæssige gevinster og tab hidrører fra ændringer i de aktuarmæssige forudsætninger, herunder demografiske og makroøkonomiske forhold, og indregnes direkte på egenkapitalen. Pensionsomkostninger, som indregnes i resultatopgørelsen, består af omkostninger til pensioner som vedrører regnskabsåret, beregnede renteomkostninger samt afkast af de tilhørende pensionsaktiver.

Selskabsskat og udskudt skat

Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S hæfter som administrationsselskab for dattervirksomhedernes selskabsskatter over for skattemyndighederne.

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter.

Skyldige og tilgodehavende sambeskatningsbidrag indregnes i balancen som 'Tilgodehavende sambeskatningsbidrag' eller 'Skyldige sambeskatningsbidrag'.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gælds metode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser opgjort på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Der foretages regulering af udskudt skat vedrørende foretagne eliminerings af urealiserede koncerninterne avancer og -tab.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettiget skattemæssigt underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed. Eventuelle udskudte nettoskatteaktiver måles til nettorealisationsværdi.

Anvendt regnskabspraksis

Gældsforpligtelser

Finansielle forpligtelser indregnes ved lånoptagelse til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder måles de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rente, så forskellen mellem provenuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden.

I finansielle forpligtelser indregnes tillige den kapitaliserede restleasingforpligtelse på finansielle leasingkontrakter.

Øvrige gældsforpligtelser, som omfatter gæld til leverandører, tilknyttede virksomheder samt anden gæld, måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Reguleringsmæssig overdækning

Overstiger de hos forbrugerne opkrævede beløb selskabernes indtægtsrammer, indregnes forskellen i balancen som gældsforpligtelser.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under passiver, omfatter modtagne betalinger vedrørende indtægter i de efterfølgende år, herunder tilslutningsbidrag, som indregnes over anlæggets økonomiske levetid.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post. Hvis valutapositioner anses for sikring af fremtidige pengestrømme, indregnes værdireguleringerne direkte på egenkapitalen.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter indregnes første gang i balancen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter indgår i andre tilgodehavender, henholdsvis anden gæld.

Ændring i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af fremtidige pengestrømme, indregnes i andre tilgodehavender eller anden gæld og i egenkapitalen. Resulterer den fremtidige transaktion i indregning af aktiver eller forpligtelser, overføres beløb, som tidligere er indregnet under egenkapitalen, til kostprisen for henholdsvis aktivet eller forpligtelsen. Resulterer den fremtidige transaktion i indtægter eller omkostninger, overføres beløb, som er indregnet i egenkapitalen, til resultatopgørelsen i den periode, hvor det sikrede påvirker resultatopgørelsen.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser koncernens pengestrømme fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året, årets forskydning i likvider og koncernens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Anvendt regnskabspraksis

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres som koncernens andel af resultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af virksomheder og aktiviteter samt køb og salg af materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af koncernens aktiekapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, afdrag på rentebærende gæld og betaling af udbytte til selskabsdeltagere.

Likvider

Likvider omfatter likvide beholdninger og kortfristede værdipapirer med en løbetid under 3 måneder, og som uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger, og hvorpå der kun er ubetydelige risici for værdiændringer.

Hoved- og nøgletaloversigt

Forklaring af nøgletal.

Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkastningsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Gennemsnitlige aktiver}}$
Soliditetsgrad	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Samlede aktiver ultimo}}$
Forrentning af egenkapital	$\frac{\text{Ordinært resultat efter skat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$

Noter

	Koncern		Moderselskab	
	2018	2017	2018	2017
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
1 Særlige poster				
Indregning af udskudt skat samt tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalinger, ændret opkrævningsperiode, nedskrivning produktionsanlæg samt nedskrivning udskudt skatteaktiv				
<i>Særlige poster indgår på følgende linjer i årsregnskabet:</i>				
Nettoomsætning (tilbageførsel af opkrævningsret og tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalinger)	-187.395	187.395	0	0
Nettoomsætning (regulering af over-/ underdækning El-Net Øst A/S)	35.000	0		
Nettoomsætning (ændret opkrævningsperiode)	5.100	0		
Af- og nedskrivninger	-9.355	-200.000	0	0
Skat af årets resultat (regulering udskudt skat)	178.573	-131.071	0	0
Skat af årets resultat (nedskrivning af udskudt skatteaktiv)	-25.561	0	0	0
Resultat af særlige poster, netto	-3.638	-143.676	0	0

Højesteret har i domme af den 8. november 2018 i to pilotsager afgjort, at de myndighedsfastsatte standardpriser kan anvendes som de skattemæssige indgangsværdier på vandselskabers anlægsaktiver. Hermed blev Skattestyrelsens (tidligere SKAT) hidtidige praksis, hvor Skattestyrelsen har fastsat vandselskabers skattemæssige indgangsværdier på anlægsaktiver ud fra en tillempet DCF-model, underkendt.

Afgørelserne i Højesteret er det endelige punktum i et langstrakt forløb, hvor koncernen og branchen har ført sager mod Skattestyrelsen i Landsskatteretten, Landsretten og Højesteret. På baggrund af de klare og entydige domme i Højesteret mangler nu alene realitetsbehandling af selskabets skattemæssige indgangsværdier og historiske selvangivelser. Bornholms Vand A/S, Bornholms Varme A/S og Bornholms Spildevand A/S, har kunnet opgøre selskabernes skattemæssige konsekvenserne efter afgørelserne i Højesteret uden betydelig usikkerhed, selvom selskabets historiske selvangivelser endnu ikke er realitetsbehandlet af Skattestyrelsen.

Noter

I årsregnskabet for 2018 er skatten således opgjort med udgangspunkt i de myndighedsfastsatte standardpriser som skattemæssige indgangsværdier på selskabets anlægsaktiver.

Da der er stor forskel på de myndighedsfastsatte standardpriser og værdierne iht. Skattestyrelsen tillempeede DCF-model, er de skattemæssige indgangsværdier øget betydeligt. Det har medført, at udskudt skat er reduceret, og at en eventuel tidligere betalt selskabsskat vil blive tilbagebetalt.

På baggrund heraf er den udskudte skat og den tilsvarende opkrævningsret og tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalinger, der blev indregnet i årsregnskabet for 2017, tilbageført. Posterne blev indregnet i årsregnskabet for 2017 på baggrund af bedste viden på dette tidspunkt, baseret på at Skattestyrelsen havde fået medhold i både Landsskatteretten og Landsretten.

Som følge af ovenstående indgår følgende særlige poster i resultatopgørelsen:

Tilbageførsel af udskudt skat og de tilsvarende tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalinger er ændrede regnskabsmæssige skøn, hvorfor tilbageførslerne er sket ved indregning i resultatopgørelsen. Tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalinger på 187.395 t.kr. er tilbageført i "nettoomsætning", mens udskudt skat på 187.395 t.kr. er tilbageført i "skat af årets resultat".

I balancen er 177.035 t.kr. tilbageført i "Lovbestemt opkrævningsret" under finansielle anlægsaktiver og 10.360 t.kr. som en del af "Tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalinger" under omsætningsaktiver. Tilbageførslen reducerer omsætningen.

El-Net Øst A/S har i året udarbejdet en opgørelse, der udviser en akkumuleret underdækning på ca. 40 mio. kr. Der er i året indregnet den del af den akkumulerede underdækning, hvor der er indgået aftale om afviklingsplan med Forsyningstilsynet jf. afgørelse af 30/9 2015, svarende til 35.000 t.kr. som er indregnet under "nettoomsætning". Skatteværdien heraf på 7.700 t.kr. er indregnet under "skat af årets resultat".

Herudover har El-Net Øst A/S i året revurderet det udskudte skatteaktiv, hvilket er nedskrevet til et beløb der modsvarer den del af skatteaktivet der forventes udnyttet indenfor en overskuelig fremtid, svarende til en nedskrivning på 25.561 t.kr. som er indregnet under "skat af årets resultat".

I Bornholms Spildevand A/S er årets nettoomsætning positivt påvirket af en éngangseffekt på 5.100 t.kr. før skat som følge af ændret opkrævningsperiode for den del af selskabets spildevandskunder, hvor faktureringen varetages af en ekstern part på vegne af Bornholms Spildevand A/S. Skatteeffekten på 1.122 t.kr. er indregnet under "skat af årets resultat".

I forbindelse med afhændelsen af aktierne i BLOKRAFT A/S har ledelsen ud fra den opnåede salgspris vurderet, at genindvindingsværdien af selskabets produktionsanlæg er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Som følge heraf er produktionsanlægget, ud over årets ordinære afskrivninger, nedskrevet med t.kr. 9.355 i 2018, der er indregnet under "Af- og nedskrivninger".

Noter

	Koncern		Morderselskab	
	2018 t.kr.	2017 t.kr.	2018 t.kr.	2017 t.kr.
2 Nettoomsætning				
Omsætning	456.249	454.837	0	0
Over-/underdækning	35.329	1.735	0	0
Regulering opkrævningsret og tidsmæssig forskel vedr. skattesagen	-187.395	187.395	0	0
Årets regulering forbrugerbetaling	-4.249	-367	0	0
Nettoomsætning i alt	299.934	643.600	0	0
Segmentoplysninger				
Aktiviteter - primært segment				
Salg og distribution af vand	20.399	20.503	0	0
Salg og distribution af varme	124.900	119.799		
Produktion og salg af el	148.996	167.298	0	0
Eldistribution	71.453	65.149		
Spildevandsafledning og rensning	72.131	67.981	0	0
Øvrig omsætning	18.370	14.107	0	0
Over/underdækning samt regulering som følge af skattesagen	-156.315	188.763	0	0
Nettoomsætning i alt	299.934	643.600	0	0
Geografisk - sekundært segment				
Hele koncernens omsætning er realiseret i Danmark.				

Noter

	Koncern		Moderselskab	
	2018 t.kr.	2017 t.kr.	2018 t.kr.	2017 t.kr.
3 Personaleomkostninger				
Lønninger	73.550	70.013	4.714	4.197
Pensioner	9.430	9.455	0	0
Andre omkostninger til social sikring	1.432	1.052	0	-35
	84.412	80.520	4.714	4.162
Heraf udgør vederlag til direktion og bestyrelse:				
Direktion	4.172	3.647	4.172	3.647
Bestyrelse	693	710	542	550
	4.865	4.357	4.714	4.197
Gennemsnitligt antal beskæftigede medarbejdere	161	161	2	2

I vederlag til direktion indgår i 2018 hensættelse til variabelt vederlag.

Vederlag til direktion og bestyrelse er viderefaktureret til de respektive selskaber i koncernen.

Der henvises til særskilt vederlagsrapport for yderligere beskrivelse og specifikation af vederlag til direktion og bestyrelse.

	Koncern		Moderselskab	
	2018 t.kr.	2017 t.kr.	2018 t.kr.	2017 t.kr.
4 Finansielle indtægter				
Renteindtægter fra tilknyttede virksomheder	0	0	183	597
Andre finansielle indtægter	10.785	11.538	10.021	10.545
	10.785	11.538	10.204	11.142

Noter

	Koncern		Moderselskab	
	2018	2017	2018	2017
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
5 Finansielle omkostninger				
Finansielle omkostninger tilknyttede virksomheder	0	0	0	341
Finansielle omkostninger BRK	222	309	0	0
Andre finansielle omkostninger	29.414	29.935	7.609	8.184
	29.636	30.244	7.609	8.525
6 Skat af årets resultat				
Årets aktuelle skat	0	0	145	239
Årets udskudte skat	3.324	-942	35	-207
Regulering af skat vedrørende tidligere år	0	239	0	0
Regulering af udskudt skat tidligere år	-10.563	969	0	0
Regulering udskudt skat vedrørende særlige poster	-153.012	131.071	0	0
	-160.251	131.337	180	32
der fordeler sig således:				
Skat af årets resultat:	-161.652	132.216	75	148
Skat af egenkapitalbevægelser	1.401	-879	0	-116
	-160.251	131.337	180	32
7 Resultatdisponering				
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode	0	0	25.217	-120.397
Overført resultat	25.475	-119.873	258	524
	25.475	-119.873	25.475	-119.873

Noter

8 Materielle anlægsaktiver

Koncern

	Grunde og bygninger	Produktions- anlæg og maskiner	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Distributions- anlæg	Materielle anlægsaktiver under udførelse	I alt
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Kostpris 1. januar 2018	233.556	1.809.973	108.293	1.747.823	96.143	3.995.788
Tilgang i årets løb	2.502	307	4.906	26.225	73.033	106.973
Afgang i årets løb	-3.719	-97.459	-22.207	-73	-1.129	-124.587
Overførsler i årets løb	-773	-15.641	23.549	147.477	-154.441	171
Kostpris 31. december 2018	<u>231.566</u>	<u>1.697.180</u>	<u>114.541</u>	<u>1.921.452</u>	<u>13.606</u>	<u>3.978.345</u>
Af- og nedskrivninger 1. januar 2018	62.037	933.900	70.909	261.381	0	1.328.227
Årets afskrivninger	6.351	44.578	7.191	60.660	0	118.780
Tilbageførte ned- og afskrivninger på afhændede aktiver	-1.411	-91.089	-17.394	-18	0	-109.912
Overførsler i årets løb	-29	-15.693	16.177	-284	0	171
Af- og nedskrivninger 31. december 2018	<u>66.948</u>	<u>871.696</u>	<u>76.883</u>	<u>321.739</u>	<u>0</u>	<u>1.337.266</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2018	<u>164.618</u>	<u>825.484</u>	<u>37.658</u>	<u>1.599.713</u>	<u>13.606</u>	<u>2.641.079</u>
Renteomkostninger indregnet i kostprisen	99	1.166	0	296	810	2.371
Regnskabsmæssig værdi af leasede aktiver	0	0	1.067	0	0	

Noter

	Moderselskab	
	2018	2017
	t.kr.	t.kr.
9 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		
Kostpris 1. januar 2018	1.377.059	1.377.059
Afgang i årets løb	-61.001	0
Kostpris 31. december 2018	<u>1.316.058</u>	<u>1.377.059</u>
Værdireguleringer 1. januar 2018	522.202	642.910
Årets afgang	62.968	0
Årets resultat	25.217	-120.397
Årets regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi	4.596	3.495
Øvrige egenkapitalbevægelser, netto	<u>0</u>	<u>-3.806</u>
Værdireguleringer 31. december 2018	<u>614.983</u>	<u>522.202</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2018	<u>1.931.041</u>	<u>1.899.261</u>

Koncern

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder specificerer sig således:

Navn	Hjemsted	Ejerandel	Egenkapital	Årets resultat
Bornholms Energi og Forsyning A/S	Bornholm	100%	33.767	1.344
Bornholms Energi A/S	Bornholm	100%	27.591	1.091
Bornholms El-Produktion A/S	Bornholm	100%	243.294	-1.890
El-Net Øst A/S	Bornholm	100%	397.890	11.243
Bornholms Varme A/S	Bornholm	100%	500	0
Bornholms Vand A/S	Bornholm	100%	227.214	2.530
Bornholms Spildevand A/S	Bornholm	100%	1.003.493	21.521
Biokraft A/S (afhændet 31/12 2018)	Bornholm	0%	0	-10.525
Intern avance m.v.		100%	-2.708	-97
			<u>1.931.041</u>	<u>25.217</u>

Noter

10 Finansielle anlægsaktiver

Koncern

	Andre tilgode- havender	Deposita	Lovbestemt opkrævningsret
	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Kostpris 1. januar 2018	116.137	325	177.035
Tilgang i årets løb	3.238	0	0
Afgang i årets løb	-10.070	-325	-177.035
Kostpris 31. december 2018	109.305	0	0
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2018	109.305	0	0

10 Finansielle anlægsaktiver (Fortsat)

Moderselskab

	Tilgodehaven- der i tilknytte- de virksomhe- der	Andre tilgode- havender
	t.kr.	t.kr.
Kostpris 1. januar 2018	10.000	98.043
Tilgang i årets løb	0	2.582
Afgang i årets løb	-10.000	-13.475
Kostpris 31. december 2018	0	87.150
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2018	0	87.150

Noter

	Koncern		Moderselskab	
	2018	2017	2018	2017
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
11 Tilgodehavende hos Bornholms Regionskommune				
Tilgodehavende hos Bornholms Regionskommune	2.900	5.338	0	0

Tilgodehavender hos Bornholms Regionskommune, der pr. 31. december 2018 udgør 2.900 t.kr. er opstået som led i almindelig samhandel, og kan henføres til tilgodehavender vedr. opkrævning af brønde mv., vejafvandingsbidrag samt gadelysarbejder.

12 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter udgøres af forudbetalte omkostninger vedrørende grundleje, fiberforbindelser, forsikringspræmier, abonnementer.

13 Underdækning og opkrævningsret vedr. klimatilpasning

Saldo primo	47.363	33.188	0	0
Opkrævningsret klimatilpasningsprojekter primo	0	12.462	0	0
Årets regulering i underdækning	35.788	2.163	0	0
Årets regulering i klimatilpasningsprojekter	-459	-450	0	0
Saldo ultimo	82.692	47.363	0	0

Regnskabsposten kan specificeres således:

Opkrævningsret klimatilpasningsprojekter	11.554	12.012	0	0
Over-/underdækning varmekunder	36.138	35.351	0	0
Over-/underdækning el-kunder	35.000	0	0	0
I alt	82.692	47.363	0	0

Noter

14 Egenkapital

Virksomhedskapitalen består af 10.001 aktier à nominelt t.kr. 1.000. Ingen aktier er tillagt særlige rettigheder.

Virksomhedskapitalen har udviklet sig således:

	2018	2017	2016	2015	2014
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Virksomhedskapital 1. januar 2018	10.001	10.000	10.000	10.000	10.000
Tilgang i året	0	1	0	0	0
Virksomhedskapital	10.001	10.001	10.000	10.000	10.000

	Koncern		Moderselskab	
	2018	2017	2018	2017
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
15 Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser				
Saldo primo 1. januar 2018	13.387	7.246	2.388	1.445
Hensat i året	107	6.975	106	1.205
Årets regulering	-875	-834	-266	-262
Saldo 31. december 2018	12.619	13.387	2.228	2.388
16 Hensættelse til udskudt skat				
Hensættelse til udskudt skat	164.014	38.845	0	0
Regulering vedrørende særlige poster	-153.012	131.071	0	0
Årets regulering, inkl. regulering til tidligere år	-7.238	-5.902	0	0
Hensættelse til udskudt skat	3.764	164.014	0	0
Opgjort skatteaktiv 1. januar	0	0	525	318
Årets regulering	0	0	-35	207
Regnskabsmæssig værdi	0	0	490	525

Noter

17 Langfristede gældsforpligtelser

Koncern	Gæld			
	Gæld	31. december	Afdrag næste år	Restgæld efter 5 år
	1. januar 2018	2018		
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Gæld til realkreditinstitutter	44.099	42.093	2.044	31.541
Kreditinstitutter	858.644	960.300	152.658	602.571
Leasingforpligtelser	7.228	3.875	1.244	0
Klimatilpasningsprojekter	14.262	11.554	467	9.131
Tilslutningsbidrag	36.755	40.339	894	34.899
	960.988	1.058.161	157.307	678.142

I gæld til kreditinstitutter, som forfalder indenfor 1 år, indgår byggekreditter for t.kr. 92.085, som forventes konverteret til langfristet gæld efter projektets afslutning.

I gæld til kreditinstitutter indgår dagsværdien af renteswaps med en samlet hovedstol på t.kr. 31.092 og en markedsværdi pr. 31. december 2018 på t.kr. -5.727 (2017: t.kr. -7.075). Renteswap med hovedstol på t.kr. 6.818 og markedsværdi på t.kr. -301 udløber i 2020. Renteswap med hovedstol på t.kr. 24.274 og en markedsværdi på t.kr. -5.426 udløber i 2028.

Moderselskab	Gæld			
	Gæld	31. december	Afdrag næste år	Restgæld efter 5 år
	1. januar 2018	2018		
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Kreditinstitutter	70.499	60.776	9.463	26.613
	70.499	60.776	9.463	26.613

I gæld til andre kreditinstitutter indgår dagsværdien af renteswap med en hovedstol på t.kr. 6.818 og en markedsværdi pr. 31. december 2018 på t.kr. -301 (2017: t.kr. -782). Renteswappen udløber i 2020.

Noter

18 Finansielle instrumenter

I lighed med tidligere år har koncernen indgået købskontrakter om fremtidige el-leverancer. Kontrakterne er indgået for at sikre selskabets forventede behov for køb og salg af el til indgåede fastpriskontrakter. Dagsværdien af de indgåede kontrakter er opgjort til t.kr. 5.332, der er indregnet som et aktiv under andre tilgodehavender. Dagsværdien er opgjort ud fra dagsværdihierakiets niveau 2 og er baseret på markedsprisen af de enkelte kontrakter ud fra det prognosticerede forbrug på kontrakten. Kontrakterne afregnes på baggrund af det faktiske fysiske forbrug knyttet til de underliggende kontrakter overfor slutkunden. Selskabet har således ingen pris-, volumen- eller profilrisiko på salg af el til slutkunder på fastpris kontrakter. Det skal endvidere bemærkes, at selskabets tilsvarende slutkundecontrakter har en negativ værdi, der modsvarer det indregnede nettoaktiv. Værdien af disse kontrakter er ikke indregnet i balancen.

Der er tillige indgået renteswaps, jf. note 17.

	Koncern		Morderselskab	
	2018 t.kr.	2017 t.kr.	2018 t.kr.	2017 t.kr.
19 Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor				
ERNST & YOUNG				
Revisionshonorar	448	435	63	61
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	166	247	7	19
Skatterådgivning	154	27	4	0
Andre ydelser	4.412	2.158	0	53
	5.180	2.867	74	133

Noter

20 Eventualposter m.v.

Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S' eventualforpligtelser omfatter de for branchen sædvanlige miljøforpligtelser.

Modervirksomheden indgår i sambeskatning med de tilknyttede virksomheder. Selskaberne hæfter ubegrænset og solidarisk for selskabsskatter samt kildeskatter på udbytte, renter og royalties inden for sambeskatningskredsen. De sambeskattede virksomheders samlede kendte tilgodehavende og skyldige selskabsskatter og kildeskatter fremgår af koncernregnskabet for Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S. Eventuelle senere korrektioner af selskabsskatter og kildeskatter vil kunne medføre, at selskabernes hæftelse udgør et større beløb.

Koncernens selskaber hæfter solidarisk for fællesregistrering af moms.

Koncernen har bygninger beliggende på lejet grund. Koncernen har ved lejemålets ophør pligt til at nedtage bygninger og rydde grunden. Lejemålet løber indtil en af parterne opsiger aftalen. Lejemålet kan dog tidligst opsiges af udlejer til ophør 31. december 2041. Lejemålet kan opsiges af selskabet med et varsel på 6 måneder med en deraf følgende forpligtelse i opsigelsesvarslet på t.kr. 412. Omkostninger til at rydde grunden er estimeret til ca. 13 mio. kr. Ledelsen forventer ikke at fraflytte lejemålet og har gennemført en større investering med konvertering af det nuværende kraftvarmeanlæg til 100% biobrændsel. Det er således ledelsens vurdering, at det ikke er sandsynligt, at forpligtelsen bliver aktuel før lejeperiodens ophør 31. december 2041. Som følge af den lange tidshorisont kan omkostningen til at rydde grunden ligeledes være væsentligt ændret på det tidspunkt forpligtelsen eventuelt bliver aktuel. Der er som følge heraf ikke indregnet en forpligtelse i balancen og der er ikke tillagt reetableringsomkostninger til aktivets kostpris.

Andre kontraktlige forpligtelser

Koncernen har indgået kontrakter om halm- og flisleverancer til koncernens varmeværker. De kontraktlige forpligtelser beløber sig samlet set til t.kr. 51.203 pr. 31. december 2018. Kontrakterne er indgået på forskellige tidspunkter og udløber derfor ikke på samme tidspunkt. Seneste kontraktudløber den 31. juli 2023.

Koncernen har indgået aftale med ekstern leverandør om udførelse af anlægsarbejder til levering i perioden frem til år 2022. Pr. 31. december 2018 udestår betaling af ca. 1,5 mio. kr. af den samlede leverance.

Eventual aktiver

El-Net Øst A/S har i året udarbejdet en opgørelse der udviser en samlet akkumuleret underdækning ca. 40 mio. kr. Der er indregnet den del af den akkumulerede underdækning, hvor der er indgået aftale om afviklingsplan med Forsyningstilsynet jf. afgørelse af 30/9 2015, svarende til 35 mio kr., som et tilgodehavende i selskabets balance pr. 31. december 2018. Den resterende underdækning udgør ca. 5 mio kr. Det er endnu ikke besluttet, i hvilket omfang selskabet vil gøre brug af denne opkrævningsret, hvorfor det resterende nettobeløb ikke er aktiveret i balancen.

Noter

20 Eventualposter m.v. (Fortsat)

Koncernens forsyningsselskaber har udskudte skatteaktiver på netto t.kr. 144.846 pr. 31. december 2018. De skattemæssige merværdier er opstået som følge af afgørelsen i skattesagen. Da beløbet ikke forventes anvendt indenfor en kortere årrække, er det udskudte skatteaktiv ikke indregnet i balancen.

21 Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Til sikkerhed for gæld til realkreditinstitutter, t.kr. 42.093, er der givet pant i en del af koncernens grunde og bygninger, hvis regnskabsmæssige værdi pr. 31/12 2018 udgør t.kr. 44.009.

Moderselskabet har for datterselskabet Bornholms Energi og Forsyning A/S stillet selvskyldnerkaution for banklån i Nykredit. Restgæld på lånet udgør pr. 31/12 2018 t.kr. 5.594.

22 Nærtstående parter og ejerforhold

Bestemmende indflydelse

Koncernens nærtstående parter med bestemmende indflydelse omfatter Bornholms Regionskommune, der er hovedaktionær. Koncernens nærtstående parter med betydelig indflydelse omfatter koncernens bestyrelse og direktion.

Transaktioner koncern

Samhandel med nærtstående parter er foregået på markedsmæssige vilkår eller omkostningsdækkende basis for koncernens vandselskaber.

Der har i 2018 været samhandel med Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S, Bornholms Vand A/S, Bornholms Spildevand A/S, Bornholms Varme A/S, Bornholms Energi A/S, El-Net Øst A/S, Bornholms El-Produktion A/S, Bornholms Energi og Forsyning A/S og BLOKRAFT A/S. Koncerninterne transaktionerne er elimineret i koncernregnskabet.

Ejerforhold

Følgende kapitalejer er noteret i selskabets ejerbog som ejende minimum 5% af stemmerne eller minimum 5% af virksomhedskapitalen:

Bornholms Regionskommune
Ullasvej 23
3700 Rønne

Noter

	Koncern	
	2018	2017
	t.kr.	t.kr.
23 Pengestrømsopgørelse - reguleringer		
Finansielle indtægter	-10.785	-11.538
Finansielle omkostninger	29.636	30.243
Af- og nedskrivninger	118.780	314.529
Gevinst/tab ved afhændelse af anlægsaktiver	-2.613	2.593
Skat af årets resultat	-161.652	132.216
Ændring i andre hensatte forpligtelser	-768	-619
Over-/underdækning	156.057	-188.763
	128.655	278.661
24 Pengestrømsopgørelse - ændring i driftskapital		
Ændring i varebeholdninger	2.325	3.754
Ændring i tilgodehavender	-18.656	12.042
Ændring i leverandører mv.	-9.654	13.753
	-25.985	29.549